

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Julin, M. (2022) Vaikuttavuuden lähteillä. Fysioterapia 6, 63.

Vaikuttavuuden lähteillä

Teksti Mikko Julin

TYÖN VAIKUTTAVUUS tulisi fysioterapia-arjessakin olla tärkein ohjaava tekijä. Miten voidaan tarjota laadukasta palvelua ja kuntoutusta, joilla voidaan tuottaa mahdollisimman paljon terveyttä, toimintakykyä ja hyvinvointia sekä ihmisille että yhteiskunnalle?

Suomenkielistä kirjallisuutta aihepiiristä on ollut saatavilla liian vähän asian tärkeyteen nähden. **Antti Malmivaara** sanoo, että sosiaali- ja terveydenhuollossa tarvitaan yhteistä kieltä ja siihen pohjautuvia toimintatapoja, jotta päästäisiin yhteistyöllä yhä parempiin tuloksiin.

Kirjan mukaan vaikuttavuuden arviointia ja edistämistä on perusterveydenhuollossa huomattavasti vähemmän kuin erikoissairaanhoidossa. Vaikuttavuus kuvataan teoksessa suunnitellun ja toteutetun toiminnan aiheuttamiksi muutoksiksi tuloksissa, joka edellyttää aina vertailuryhmää.

TEOS ALKAA vaikuttavuuden ja arkivaikuttavuuden määrittelyillä. Seuraavat kappaleet käsittelevät vaikuttavuustutkimuksista saatavaa tietoa ja niiden toimeen laittamista käytännön työssä. Kirjan loppuosa käsittelee sosiaali- ja terveydenhuollon vaikuttavuuden optimointia, visioita, strategiaa oppilaitoksille vaikuttavuustyön kehittämiseksi sekä sitä, miten luodaan arvoa organisaatioiden eri tasoille. Aivan lopussa annetaan vinkkejä, miten arviointitutkimuksia tai -selvityksiä kannattaisi arvioida.

Kirjassa on 15 kappaletta, joiden lisäksi siinä on numeroimat-

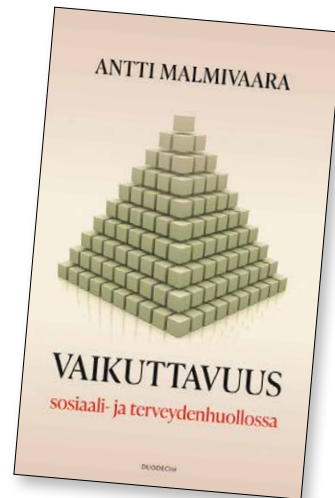
tomia osuuksia kuten esipuhe ja kirjallisuusluettelo. Heti alussa on kolmen sivun mittainen termit ja lyhenteet -osio, johon on mukava palata kirjaa lueskellessa. Osa kirjan kappaleista on kummallisen lyhyitä. Lyhin kappale on vain kolmen sivun mittainen ja siihen on saatu vielä kaksi alkappaletta mukaan. Malmivaaran tyyli kirjoittaa on toteava, hieman enemmän pohdintaa olisi tekstiin mahtunut.

Vaikka kirjan nimi antaa odottaa, että sisältö on erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon vaikuttavuutta käsittelevää, niin sen

Asiakkaan osuutta vaikuttavaan sosiaali- ja terveysalan työhön ei käsitellä.

näkökulma on hyvin lääketieteellinen. Malmivaara itsekin toteaa, että hän ei ole sosiaalipuolen asiantuntija. Tämä näkyy esimerkiksi siten, että kirjan sisällöstä asiakas, tai kirjan käyttämä termi potilas, on jätetty lähes huomiotta vaikuttavuuden arvioinnissa.

NYKYPÄIVÄN AJATUS näyttöön perustuvasta toiminnasta on uusimpaan tutkittuun tietoon, ammattilaisen ammattitaitoon ja asiakkaan käsitykseen omasta tilastaan perustuva kolminaisuus. Kun asiakkaan osuutta vaikuttavaan

sosiaali- ja terveysalan työhön ei käsitellä, jää kirjan sovellettavuus käytännön työhön harmittavan haasteelliseksi.

Teoksessa korostetaan erilaisia tutkimusasetelmia ja selitetään niiden soveltuvuutta vaikuttavuuden arvioinnin eri ulottuvuuksissa. Kirjan teksti onkin suunnattu tutkijoille tai päättäjille vaikuttavuustyön tueksi.

Huolimatta kirjan näkökulman valinnasta on tärkeää, että sosiaali- ja terveysalan vaikuttavuudesta puhutaan. Kirja on kokeneen vaikuttavuusasiantuntijan puheenvuoro. Olisi ollut mielenkiintoista, jos mukana olisi ollut käytännön työn vaikuttavuuden asiantuntija jakamassa yhteistyösä teoksen näkökulmaa.

YHTEINEN VAIKUTTAVUUDEN kieli ja toimintatavat arjen työssä ovat iso muutosprosessi, joka vaatii aikaa. Ilman ymmärrystä työn vaikuttavuudesta toimintaa on hankala perustella kenellekään, edes itselle. Siksi tällainen kirja on merkittävä päänavaaja matkalla vaikuttavaan toimintaan. ■

Antti Malmivaara: Vaikuttavuus sosiaali- ja terveydenhuollossa. Duodecim 2022. 281 sivua. ISBN 978-952-360-286-1.